

NARODNI MUZEJ SLOVENIJE

SAMOEVALVACIJSKO POROČILO

po 31. členu Zakona o znanstvenoraziskovalni in inovacijski dejavnosti (ZZrID)

Poročilo pripravila:

Skupina ZZrID: dr. Tomaž Lazar (predsednik), dr. Jernej Kotar, izr. prof. dr. Janka Istenič, dr. Peter Turk, dr. Boštjan Laharnar, sodelujoči: dr. Eva Menart, dr. Gašper Oitzl, Neža Lukančič, mag., dr. Matic Zupan, Nejc Dolinar

Ljubljana, 3. junij 2026

POVZETEK

Znanstvenoraziskovalno delo v NMS je skrbno organizirano ter izkazuje jasno povezavo med raziskovanjem, muzejskim poslanstvom in javnim delovanjem ustanove. Raziskovalna dejavnost je zgoščena predvsem v dveh programskih skupinah (P6-0282 in P6-0283), ki interdisciplinarno povezujeta arheologijo, zgodovino, arhivistiko, umetnostno zgodovino, konservatorstvo-restavracijsko in naravoslovne analitske metode preučevanja kulturne dediščine. Raziskovalno delo je neposredno vpeto v pripravo razstav, interpretacijo zbirk, konservatorske postopke in širšo promocijo kulturne dediščine.

Poročilo v splošnem kaže napredek na področju znanstvene produkcije, mednarodne vpetosti, sodelovanja v projektih ARIS in EU ter odprte znanosti. Pomembno se je povečalo število znanstvenih objav, še posebej monografij, in konferenčnih aktivnosti, prav tako vpetost v raziskovalne projekte. Raziskovalci aktivno sodelujejo tudi v pedagoških procesih, kar potrjuje vlogo NMS kot pomembnega nacionalnega središča specialističnega znanja na področju kulturne dediščine.

Kot pomembna prednost se kaže intenzivno javno diseminiranje izsledkov raziskovalnega dela v obliki razstav, predavanj, medijskih nastopov in strokovnih oz. poljudnih objav. Posebej izstopajo odmevni razstavniki projekti, ki so domači in mednarodni javnosti predstavili slovensko dediščino. Znatni napredek je bil opravljen tudi pri prizadevanjih za razvoj lastne raziskovalne infrastrukture, predvsem na področju naravoslovnih analiz muzejskih predmetov.

Med organizacijskimi in sistemskimi izzivi izstopajo omejena raziskovalna infrastruktura, odvisnost od zunanjih laboratorijev, ne vedno preprosto usklajevanje dela v širših okvirih ustanove ter velika administrativna obremenitev. Izvedbo določenih raziskav so občasno ovirali časovni zamiki razstavnih projektov zaradi širših organizacijskih ali finančnih dejavnikov. Opazna je tudi neenakomerna porazdelitev obveznosti pri diseminaciji znanja in javnem delovanju. Večino ugotovljenih slabosti je bilo medtem že mogoče uspešno preseči oz. vsaj predvideti konkretne ukrepe za njihovo reševanje v prihodnosti.

Izvajanje znanstvenoraziskovalne dejavnosti v NMS je skoraj popolnoma odvisno od sredstev ARIS, ki zagotavljajo nujno podlago za razvoj arheologije, zgodovine, umetnostne zgodovine in konserviranja-restavriranja v Sloveniji, hkrati pa na teh raziskovalnih področjih krepijo institucionalno pluralnost.

Ljubljana, 10. junij 2026

ddr. Mateja Kos Zabel

direktorica Narodnega muzeja Slovenije